

Miljøministeriet
Att.: Simon Jacobsen
Journalnummer: 2023-6520

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers hørings svar til lov om ændring af miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven

Landbrug & Fødevarer vil indledningsvis nævne tilfredshed med, at lovforslaget i store træk matcher det fælles procesforslag til sprøjtefrie boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) udsendt fra DANVA, Danske Vandværker og Landbrug & Fødevarer december 2022.

Landbrug & Fødevarer har stor tillid til at myndighederne kun godkender anvendelser af pesticider der ikke indebærer en væsentlig risiko for forurening af det danske grundvand og konstaterer at der ikke fra myndighederne er fremlagt fagligt grundlag for generelt at etablere sprøjtefrie boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

I respekt for ønsket fra et bredt flertal i Folketinget og med ønsket om tryghed om landbrugets brug af pesticider har Landbrug & Fødevarer alligevel bakket op om, at anvendelsen af pesticider bringes til ophør som udgangspunkt gennem frivillige aftaler og alternativt ved påbud, så lodsejer sikres fuld erstatning for værditab.

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at reglerne for ekspropriationsberegning følges i det fremsendte udkast samt, at der er mulighed for kommunen til at overtage ejendommen ved ekstension.

Landbrug & Fødevarer savner overordnet en analyse af sammenhæng til naturbeskyttelseslovens §3, f.eks. hvis et areal måtte vokse sig ind i § 3, mens en eventuel klagesag kører, eller i andre relevante situationer. Ligeledes bør ministeriet forholde sig til, om genopdyrkningsretten kan anmeldes både før og efter påbud med tinglyst restriktion og om genopdyrkningsretten vil "virke" efter en tinglyst restriktion måtte blive ophævet efter en klage.

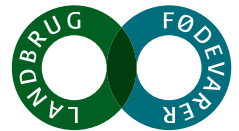
Vi deltager desuden gerne i det vigtige arbejde med at udarbejde en revideret BNBO-vejledning.

Landbrug & Fødevarer har konkrete bemærkninger til følgende:

Vandforsyningsloven

§ 11 a, stk. 1, nr. 6) Landbrug & Fødevarer mener generelt, at det er utilfredsstillende, at afgrænsningen af kommunalt udpegede BNBO har været så vilkårlig, at landmænd kommer til at opleve markante forskelle i områdeafgrænsning og dermed omfang af restriktioner på dyrkningsfladen på et ellers ensartet fagligt grundlag, se hørings svar til Miljøstyrelsen af 17. september 2018 (J.nr. MST-022-00132) og 30. august 2021 (J.nr. 2020-52252). Vi ser frem til, at der med lovforslaget lægges op til at den statslige metode og udpegning forsætter.

Det er vores forståelse af reglerne, at der ved udstedelse af nye/reviderede vandindvindingstilladelser automatisk sker en genberegning af BNBO-afgrænsningen efter statens ensartede principper. Ved indførelse af en kommunal handlepligt er der en risiko for at indføre restriktioner på områder, som efterfølgende indskrænkes i omfang. I den situation forstås forslaget således, at aftalen opretholdes. Vi ser imidlertid gerne, at der gives lodsejere mulighed for at udtræde af aftalen for de arealer, der efter genberegning ikke er omfattet af en BNBO.

§13 e) Landbrug & Fødevarer mener, at de eksisterende bestemmelser om kommunal vurdering af indsatsbehov i BNBO og indrapportering af resultat er vigtige som juridisk ramme. Fagligt set har vi dog bemærket betydelig variation i kommunernes dokumentation for nødvendighed af et indsatsbehov. Ensartede faglige forhold, såsom jordtype, oppumpet vandmængde, dybde af vandindtag, lerlag i jorden samt ingen fund af rester i grundvandet, kan give to forskellige vurderinger af indsatsbehov afhængig af, hvilken kommune landmanden er bosiddende i. Landbrug & Fødevarer henstiller til, at der i en kommende vejledning opstilles en mere systematisk tilgang til vurdering af indsatsbehov.

§13 f) Landbrug & Fødevarer mener, at tilbud om frivillige aftaler skal gennemføres med rimelige tidsfrister og fuld erstatning for tab grundet restriktioner i ellers lovlige aktiviteter. For at opnå de gode lokale løsninger er der et behov for at tage processen alvorligt og afsætte den nødvendige tid. KL's paradigmer for indgåelse af frivillige aftaler er et godt udgangspunkt. Vi ser desværre nogle steder, at der gennemføres forhastede processer med mangel på dialog.

Desuden skal tilbuddet om erstatning være på et realistisk niveau. Ofte ser vi alt for lave tilbud om erstatning, hvilket betyder, at processen med frivillige aftaler stopper. På nuværende tidspunkt mangler der at blive tilbudt frivillige aftaler for cirka 1.900 BNBO, med store regionale forskelle (kilde: Miljøstyrelsen). Det er helt urealistisk at nå en ordentlig frivillig proces i enkelte kommuner, og derfor bør nogle kommuner understøttes i processen med frivillige aftaler, som det også er foreslået i akutplanen.

Det er noteret, at der i §13 f gives hjemmel til at indgå aftale om hel eller delvis overdragelse af ejendommen, hvilket Landbrug & Fødevarer støtter. Der kan med fordel medtages yderligere bemærkninger om, hvornår denne ret kan anvendes, så vi undgår tvister herom.

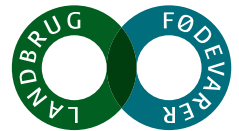
Miljøbeskyttelsesloven

§21b) (25 meters reglen), Landbrug & Fødevarer mener, at det giver god mening at åbne op for at dyrke arealet med gødning fra sikringszonen (10 meter) til de nuværende 25 meter fra boringen, også ved sprøjteforbud indført i regi af en indsatsplan (§26a). Denne regelændring bør også gælde for de frivillige aftaler og ikke kun ved påbud. Det er dog vores opfattelse, at det er meget få landmænd, som for nuværende bruger muligheden i forbindelse med BNBO sprøjteforbud (§24), men rådgivningen har også hidtil været, at de 25 meter var dyrkningsfri zone. Vi forventer en del overtrædelser og dermed KO-sager ved et komplekst regelsæt, hvor ansvar er delt mellem flere myndigheder. Det er vigtigt, at lodsejer oplyses grundigt om de nye muligheder men også om konsekvenser ved overtrædelser af reglerne.

§24a) stk.3. Landbrug & Fødevarer er uforstående overfor, at lodsejeren skal betale for tinglysningen ved et påbud, ekspropriationssager undtaget. Sådanne omkostninger opstået som en direkte konsekvens af reguleringen skal indgå som procesomkostninger, der tillægges erstatningen.

§24a) stk.4. Landbrug & Fødevarer mener, at det bør tydeliggøres, at sløjfede boringer automatisk medfører, at et påbud eller forbud ophører på arealet, og at tinglysningen dermed ophæves i tingbogen.

§24a) stk.5. Landbrug & Fødevarer mener, at påbud bør afvente den frivillige aftale, hvis denne er i proces. Vi forventer, at et antal aftaler vil blive forhandlet og indgået eller tæt på indgået ved afslutningen af 2024. Det vil være meningsløst at vedtage en påbudsbeslutning i

kommunalbestyrelsen, hvis den frivillige aftale blot mangler et tilsagnsbrev fra SKAT. Reglerne i overgangsperioden bør belyses grundigt forud for lovvedtagelsen, for at undgå fejl og frustrationer.

I lovbemærkningerne (side 16 og 17) fremgår, at Miljøministeriets vurdering er, at påbud eller forbud ikke i almindelighed vil udgøre ekspropriation. Ved ministeriets orientering af interessenter den 5. december 2023 blev det fremhævet, at fuld og hel erstatning som udgangspunkt vil være skattefri, ligesom der lægges op til, at ekspropriationsprocesserne i lov om offentlige veje anvendes. Det må fastslås med klarhed i lovbemærkningerne, at disse aftaler og påbud er indgreb på linje med ekspropriation.

§ 64e) Det bemærkes, at landbruget er storforbruger af vand til produktionen, besætninger og proces i selskaberne, hvorfor en takststigning i realiteten indebærer, at lodsejeren anvender sin egen erstatning nu blot på øgede takster, hvilket ikke er tilfredsstillende.

Landbruget bakker op om, at erstatningen behandles efter reglerne om taksation med de professionelle sagkyndige, så der ikke opstår generiske "tommelfingerregler" om takstniveauer.

Økologi

I lovbemærkningerne (side 49) udtrykkes forventning om, at økologisk dyrkede arealer kan fortsætte den økologiske drift uden tab, og at dette kan tinglyses, så økologisk drift bliver en forpligtigelse for fremtiden.

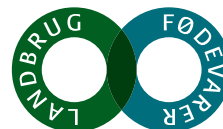
Landbrug & Fødevarer er ikke enige i denne opfattelse, idet et tab vil blive realiseret ved evt. salg af arealet, ligesom det vil påvirke den jordværdi, som evt. er stillet som sikkerhed for långivere. Tilskuddet til økologi bortfalder også, hvis der er en tinglysning med tilsvarende restriktioner f.eks. sprøjteforbud.

Dette er en uacceptabel situation og der skal derfor ikke være et krav om at tinglyse dyrkning efter økologiske principper uden erstatning. Tværtimod bør alle økologer med arealer omfattet af beskyttelsesbehov tilbydes samme erstatning som øvrige lodsejere. Ellers risikerer de nye regler at skabe et incitament til at tage arealerne ud af økologisk drift alene for at kunne opnå en erstatning.

Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det ikke er hensigtsmæssigt, at man stiller krav om at tinglyse økologisk drift på et areal, da det er en certificeringsordning, hvor landmanden kan blive tvunget til ophør. Ligeledes sker der løbende regeltilpasning, som i sagens natur er svære at forudse i en tinglysning.

Ved mødet for interessenter den 5. december 2023 blev det nævnt, at tanken for økologisk drevne BNBO-arealer var at tinglyse, at det påhviler lodsejeren at oplyse kommunen, hvis den økologiske dyrkning ophører. Dette fremgår ligeledes af lovbemærkningerne andet steds (side 53). Dette er dog heller ikke en løsning, som giver økologer den fornødne økonomiske ligestilling med øvrige lodsejere.

Landbrug & Fødevarer henstiller til, at Miljøministeriet i samarbejde med Fødevareministeriet finder en holdbar løsning for økologer, hvor de stilles erstatningsmæssigt på linje med øvrige lodsejere i et BNBO.

Med venlig hilsen

Søren Thorndal Jørgensen
Chefkonsulent

Vand & Natur

M +45 6124 0059

E sthj@lf.dk